

Tubifex

Tudnivalók a Tubifexről

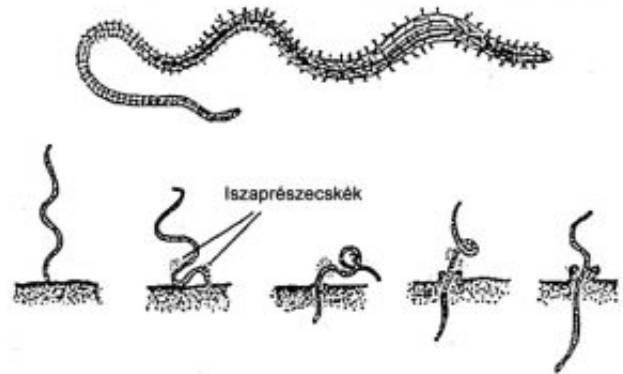
A csóvájó féreg akvarisztikai felhasználása

A szaküzletekben télen-nyáron kapható, legáltalánosabb, tápdús élőleleség a *Tubifex*. A kereskedésben az egymásba fonódott sötétbarna vagy vörösbarna féreggomolyagot a 3-7 cm hosszú és 1-2 mm vastag csóvájó férgek (*Tubifex tubifex*, syn. *Tubifex rivulorum*) alkotják. Szerves hulladékkal szennyezett, iszapos fenekű vizekben, városi csatornabeömlések környékén vagy vizesárkok, csatornák iszapjába fúródva nagy tömegben található.

Kevéssertéjűek (*Oligochaeta*)

A rend (egyres rendszertani felosztásban alosztály) onnan nyerte a nevét, hogy minden egyes szelvény bőrizomtömlőjében — a tengerben élő soksertéjűekkel szemben — kevés, páros serte húzódik. Szárazföldi és vízi állatok; a szárazföldi fajokat gilisztáknak nevezik. Általában bőrükön keresztül lélegeznek, a vízi fajok némelyike pedig kopolyúval. Hímnősek, de a hím ivarsejtek előbb érnek meg, mint a peték, ezért mindig kölcsönösen termékenyítik meg egymást. Petéiket gubószerű tokban, kokonban rakják le. Némelyek ivartalanul, harántosztódással is szaporodnak (pl. a *Tubifex*). A petékből kikelő utódok minden átalakulás nélkül fejlődnek. Regenerálódó képességük igen nagy.

A kevéssertéjűek közül akvarisztikai szempontból legjelentősebb az akvárium halak fő tápláléka, a szaküzletekben télen-nyáron kapható csóvájó féreg (*Tubifex tubifex*). Ez szennyezett vizek iszapjában, fejjel lefelé iszapcsőben él, s hátulsó végével szabadon kígyózik; veszély esetén hirtelen visszahúzódik nyálkával bélelt iszapcsővébe. A vörösbarna, 2,5-8,5 cm hosszú féreg iszaptól kimászatott tömegei "féreglabdába" állnak össze, de etetéskor, ha nem aprítva adjuk halainknak, a talajba fúródik és ismét egyesével váj magának csövet. Rövid idő múlva azután nagy tömegben elszaporodva himbálódzik a medence talaja fölött, a homok fölé terítve a belén áthajtott iszapszennyeződést.

Csóvájó féreg - Tubifex tubifex nagyított képe-láthatók az oldalserték -fent- befúrja magát a talajba -lent- majd a talajszennyeződést a felszínre hozza - Sterba nyomán

Feleslegesen etetve az akvárium talajában is nagymértékben elszaporodhat, és a talaj felforgatásával sok kellemetlenséget okozhat. A talajban elsokasodott *Tubifex* kiirtása — talajcsere nélkül — nem mindig sikerül 3%-os konyhasóoldattal. Célravezetőbb olyan halakkal kiirtatni, amelyek a talajból is kitúrják, kihúzógatják. Ilyen állatok például a dél-amerikai páncélosarcák (*Corydoras* fajok) és a fiatal sziámi harcoshalak (*Betták*).

Főleg télen fordul elő, hogy a kereskedésben hiányosan tisztított *Tubifex* kerül forgalomba, amely

még sok szennyet (iszaprészeket, rothadó növényi maradványokat stb.) tartalmaz. Az ilyen *Tubifexet* addig sohase etessük fel, amíg azt magunk teljesen meg nem tisztítottuk. E célból a férgeket előbb víz nélkül, tálkában mászassuk ki. Ezután drótszövetű teaszűrőben, erősebb vízszűrő alatt mossuk át, és csak 1-2 napi, csurgó vízben való tárolás után — miközben naponta egy-kétszer a teaszűrős atmoszféra megismételjük — kezdjük meg az etetést. Az összeltételen forgalomba kerülő sötétebb barna *Tubifex* vastagabb, a tavasszal, nyár elején kapható vörösbarna pedig vékonyabb. Ezt az akvaristák által "selyem tubi"-nak nevezett férget a halak jobban szeretik, de eltartása nehezebb a ténél, mert annál jóval oxigénigényesebb.

A *Tubifexet* a szaküzletből víz nélkül, csupán nedves állapotban, vízhatlan papírba csomagolva visszük haza. Odahaza a féregcsomót nem túl magas befőttesüvegbe, vagy kisebb üvegdobozba helyezve friss csapvízzel borítjuk, majd amikor a vízszűrőtől megbolygatott férgek ismét rugalmas "féreglabdává" álltak össze, a vízcsapot úgy szabályozzuk be, hogy erősebben csepegve, illetve nem túl erős sugárban csurogva állandóan frissítse az üveg tartalmát. A vizet naponta legalább egyszer így is teljesen leöntjük, és a férgeket teaszűrőbe téve, csapvíz alatt a képződött nyálkától megtisztítjuk. (Erre többnyire közvetlenül az etetés előtt kerül sor.) A *Tubifex* frissen való eltartásának módszere Wyndham amerikai akvarista szerint a következő. Levesestálba annyi vizet önt, hogy az a férgeket éppen ellepje. Ezután felszeletel egy nyers burgonyát s a burgonyakarikákat a féregcsomó aláteszi. Az így kezelt *Tubifexet* hűvös helyen tárolja, és vizét naponta cseréli. E módszer előnye, hogy a férgek igen elevenek maradnak, szépen kipirosodnak és nem nyálkásodnak.

A *Tubifexet* tárolhatjuk víz nélkül, csupán nedves állapotban is. Az ilyen "szárazon" való tárolás főleg a csapvíz klórozásának idején előnyös, mert a klórozott csapvízben a féregcsomók hamarosan elpusztulnak, elnyálkásodva megfehérednek, etetésre alkalmatlanná válnak. Víz nélkül lapos, zománczott vagy műanyag fotótálba tegyük a

férgeket, és csupán a tál aljára öntsünk néhány milliméternyi vizet, vagy a jól átöblített féreglabdát nedves rongyba göngyöljük. A tálát hűvösebb, sötét helyre állítjuk. A *Tubifexet* hűtőszekrényben is tárolhatjuk. A nedves féreglabdát itt műanyag dobozban rakjuk a hűtőszekrény alsó polcára. A "szárazon" tárolt *Tubifexet* naponta legalább egyszer, de inkább kétszer hálóra vagy tea szűrőbe téve, vízcsap alatt jól át kell öblíteni.

Tubifex labda

A *Tubifexet* egészben és összevágva etetik a halakkal. Az egészben etetett féreggombolyagból csipesszel kihúzzuk keveset, és megvárjuk, amíg a halak a csipesz végéhez vagy ujjunkhoz sereglenek, s a férgeket elengedjük. Csak annyit hullassunk be egyszerre, amennyit alászállás közben a halak elkapdosnak, vagy a talajra ereszkedés után nyomban felszednek. Ha mégis többet szórtunk be, s halaink a fenékre hullott férgeket már nem szedegetik fel, igyekezzünk meg a befúródás előtt azokat iszaplopóval eltávolítani. Falánk, nagyétvágyú halaknak, amelyek egyszerre nagyobb féregcsomókat kebeleznek be, legcélszerűbb az összevágatlan *Tubifexet* 3-5 cm átmérőjű üvegcsőben a medence homokjára fektetett üvegtálkába vagy a homokba süllyesztett, alul dugóval elzárt üvegtölcsérbe szórni. Az üvegtölcsér pereme 1 cm-re álljon ki a talajból. A férgek aláhullása után az üvegcsővet kiemeljük, és a halak a tálkából vagy tölcsérből felszedgetik a férgeket.

A víz színén úszó, illetve a medence oldalához rögzített, üvegből vagy műanyagból készült, átluggatott aljú kosárkába, vagy élőeleség-gyűrűbe annyi *Tubifex*-et adjunk, amennyit a halak 1-2 órán belül elfogyasztanak. A halak az élőeleség-etetőt hamar megszokják, és a lyukakon kimászni készülő férgeket kihúzzogatják. A kimászó férgek közül azonban egyeseknek sikerül a talajba befúródni. Ezért a rögzített kosár alatt a medence talajára tegyünk üvegtálcát (pl. Petri-csésze egyik felét) vagy az újabban forgalomba kerülő felfogó tálcával kombinált üvegtálcás élőeleség-etetőt.

Összevágott *Tubifex*-szel a halivadékot vagy általában az apró testű díszhalakat etetjük. Indokolt ez minden esetben, amikor az akváriumban kisebb díszhalakat gondozunk és medencénket a befúródó *Tubifex*-től féltjük. Nem alkalmas viszont nagyobb testű, főleg ragadozó természetű halaknak, amelyek étvágyát az apróra összevágott *Tubifex* nem elégíti ki, vagy ragadozó ösztönüket nem ébreszti fel, s a beszórt eleséget így otthagyják.

Az összevágott *Tubifex* előállítását: az átöblített *Tubifex*-ből deszkalapra annyit teszünk, amennyit összevágva feletetni szándékozunk. Ezután borotvapenge-sorral a féregcsomót laposra nyomkodjuk, majd hosszanti és kereszt irányú sorokban sűrűn összevagdadjuk. A *Tubifex*-szeletelő vagy *Tubifex*-vágó olyan nyeles pengétartó, amelyben 5-6 borotvapengét egymástól 2 mm vastag fémlapra választanak el, és az egészet anyás csavarok erősítik össze. Így az elhasznált pengék cserélhetők. Az összevagdalt sűrű pépet igen alaposan ki kell mosni! Az atmoszával ugyan sok tápanyag veszendőbe megy, de enélkül akváriumvizünket rövid idő alatt zavarossá tennénk, s a medence infuzóriásodását idéznénk elő. A pépes vagdalékot tehát gyenge vízszugárral a deszkáról mossuk bele erre a célra beállított nylonhálóba vagy bronzszövet szitába, és folyó csapvíz alatt sokáig öblítsük, miközben a hálóban vagy szitában áztatott vagdalékot vízszintes irányú rázogattal is mosogassuk át. Apróbb ivadék számára egészen apróra (1-3 mm-nyire), vagyis sűrű péppé vagdassuk, míg a fejlettek részére kevésbé (csupán

5-10 mm-nyire) daraboljuk a férgeket. Az összevágott *Tubifex*-ben azért még elegendő tápanyag marad, s bármilyen jól kimossuk is azt, óvatosan etessük, mert a vágási felületeken még további testnedvek oldódnak ki az akvárium vizébe. Mihelyt azt tapasztaljuk, hogy halaink étvágya szűnőben van, fejezzük be az etetést.

Ha nagyszámú halivadékot, pl. a vitorlášal (*Pterophyllum*) nagytömegű falánk ivadékát kell egyszerre nagy mennyiségű vágott *Tubifex*-szel megetetnünk, akkor a *Lovas-féle* módszerrel üvegcsövön keresztül üvegcsészébe (pl. Petri-csésze egyik felébe) szórjuk a *Tubifex*-vagdalékot, és a külső filtráló nyílással bekötött nyílású beszívócsövet a tálka széléhez vezetjük.

A díszhal-ipar napjainkban több formában is feldolgozza a jó öreg csóvágó férget. Így hozzájuthatunk mély-hűtve, vagy szárítva (liofilizálva) is. Ezáltal înséges időkben is lehetővé válik etetése.

Dr. Lányi György

KATEGÓRIÁK:

[Akvarista Lexikon](#), [Díszhalak etetése](#)

KULCSSZAVAK:

[Tubifex](#), [tartás](#), [díszhal](#), [csóvájóféreg](#), [eleség](#), [felhasználás](#), [kezelés](#), [receptek](#)

Beküldte: gabrinus

Katalógusba került: 2011-08-23 09:12:00

Legutolsó frissítés: 2011-08-23 09:12:00

Katalógus ID: 6708

Oldal linkje:

<https://akvaristalexikon.hu/akvarista-lexikon/tubifex.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva